

Kadernota Sport en Bewegen 2013-2030

gemeente
Oisterwijk

Parels in beweging

Inhoudsopgave

Voorwoord

Pagina 3

1. Aanleiding en aanpak

Pagina 4

1.1 Aanleiding

Pagina 4

1.2 Van hoofdlijnen naar uitwerking

Pagina 4

1.3 Proces

Pagina 4

2. Analyse in een notendop

Pagina 5

3. Onze visie op sport en bewegen

Pagina 7

4. Thema's toekomstig sportbeleid

Pagina 9

4.1 Sport en bewegen scoort!

Pagina 9

4.2 Sport en bewegen verbindt!

Pagina 10

4.3 Sport en bewegen beweegt!

Pagina 13

5. Instrumentarium en uitvoering

Pagina 15

Voorwoord

Met het lezen van dit voorwoord toont u uw interesse in sport en bewegen in Heukelom, Moergestel en Oisterwijk. Ik ben daar blij mee omdat sport en bewegen iedereen in onze gemeente aangaat en het beleidsveld van sport en beweging stevig in beweging is. Met veel genoegen richt ik me met dit voorwoord dan ook tot jou om je iets te laten proeven van wat mij persoonlijk beweegt bij deze kadernota. Als in de kadernota sprake is van 'wij' dan gaat het om het gemeentebestuur (Raad en College).

De komende vijftien jaar zien we de samenleving sterk vergrijzen, inwoners zullen meer verantwoordelijkheid gaan nemen voor hun eigen gezondheid en welzijn. Anderen die zich zelf minder goed kunnen redden zullen meer dan nu een beroep doen op familie en vrienden. Als gemeente krijgen we van het rijk meer verantwoordelijkheid voor de uitvoering van zorg- en welzijnstaken. We krijgen daarvoor minder geld. Daarom wil ik als wethouder met jou en anderen slimme oplossingen bedenken om onze voorzieningen op peil te houden en waar nodig uit te breiden. De uitdaging is om de sportvoorzieningen en verenigingen te verbinden met zorg voor je zelf en mensen om je heen.

Ik ben er van overtuigd dat dit kan, omdat als je goed voor jezelf wilt zorgen, sport en bewegen pure noodzaak is. Net zo essentieel als eten, drinken en ademen. Voor velen – en waarschijnlijk ook voor jou – betekent sport en bewegen ook ontmoeting, ontspanning door inspanning en voelen dat je er bij hoort, mee kunnen doen. Daar zijn niet altijd meer of betere voorzieningen voor nodig. In mijn droom zie ik in 2030 inwoners jong en oud samen dagelijks Tai Chi'en op de Lind en op buurtpleinen net zo als mensen in China dat doen.

De uitdaging is stevig. Met de nota 'Parels in beweging' geeft het gemeentebestuur hiervoor de kaders. De verenigingen, instellingen, bedrijven en individuele inwoners die mee hebben geholpen aan het maken van deze nota zijn daarbij voor ons een bron van inspiratie. Ik wil hen daarvoor ontzettend bedanken. Tot slot weet ik me persoonlijk geïnspireerd door mensen met fysieke en of verstandelijke beperkingen. Als ik naar hun sportieve prestaties kijk weet ik dat zo ontzettend veel meer mogelijk is. Ik wens dat deze nota jou net zo inspireert om je steentje aan sport en bewegen bij te dragen en dat jij daarmee anderen inspireert om hetzelfde te doen. Op die manier komen in Heukelom, Moergestel en Oisterwijk veel Parels in beweging. En dat is waar we met deze kadernota op uit zijn.

Maarten Pieters
Wethouder

1. Aanleiding en aanpak

1.1 Aanleiding

De huidige sportnota van onze gemeente heeft als looptijd 2009-2012. De ontwikkelingen in de maatschappij, de nieuwe behoeftes van de sportconsument en de sportaanbieder én een veranderende rol van de gemeente maken het noodzakelijk om een sportbeleid voor de toekomst te formuleren. Waar staan we als gemeente? Wat kan er anders? Waar liggen onze speerpunten en kansen?

1.2 Van hoofdlijnen naar uitwerking

Deze kadernota geeft een stip op de horizon voor 2030 en geeft met name antwoord op de vraag wat we willen bereiken. Na vaststelling van deze kadernota vindt verdere uitwerking plaats in een uitvoeringsprogramma. Hierbij wordt specifiek aangegeven welke acties worden ondernomen, wat de rol van de gemeente is, welke partners worden betrokken, wanneer de acties worden uitgevoerd en hoe de acties gefinancierd worden.

1.3 Proces

Voor de ontwikkeling van deze kadernota is een heel interactief proces gevolgd waarbij de volgende partners en organisaties zijn betrokken:

- Wmo-raad
- Seniorenplatform
- Commerciële sportorganisaties
- Sportverenigingen
- Kindpartners
- Voortgezet Onderwijs
- Regiogemeenten Hilvarenbeek en Goirle
- Provincie Noord-Brabant

Daarnaast is gedurende het proces een klankbordgroep geformeerd met vertegenwoordigers van de georganiseerde sport (verenigingen) en ongeorganiseerde sport en is een denktank geconsulteerd met daarin een aantal ondernemersgerelateerde personen.

2. Analyse in een notendop

Op basis van een analyse van trends en ontwikkelingen, onderzoekscijfers, diverse beleidsdocumenten en andere informatie volgt hieronder een beknopte analyse. Voor een volledig beeld wordt verwezen naar het bijlagenboek.

De bevolking verandert: van groei naar krimp en van jong naar oud

Ontwikkeling in Oisterwijk tussen 2015 en 2030:

- Tussen 2015 en 2030 daalt het aantal inwoners met 10%
- Tussen 2015 en 2030 stijgt het aantal 65+ met 50%
- Tussen 2015 en 2030 daalt het aantal 15-24 jarigen met 24%
- Tussen 2015 en 2030 daalt het aantal 45-54 jarigen met 32%

Bron: Provincie Noord-Brabant

De sportdeelname verandert: van georganiseerd naar ongeorganiseerd en van collectief naar consument

- Het sportaanbod in Oisterwijk is heel divers; er zijn ruim 80 sportorganisaties waarvan 22 gesubsidieerde verenigingen
- 67% van de 4-11 jarigen in Oisterwijk is lid van een sportvereniging of sportschool (*Bron: Brabantse Gezondheidsmonitor 2011*)
- Bijna drie kwart van de Brabanders (74%) van 16 jaar en ouder sport minimaal één keer per jaar. De meest beoefende sporten door Brabanders zijn fitness/conditiesport, wandelsport, wielrennen/mountainbiken/toerfietsen, hardlopen, zwemsport, tennis en voetbal. (*Bron: Brabantse Sportmonitor 2012*)
- Op basis van verwachte sportdeelname zijn atletiek en jeu de boules groeisporten maar dalen sporten zoals handbal en honk/softbal in ledenaantal. (*Bron: Ruimte voor sport in Nederland tot 2020*)

De vraag verandert: van doel naar middel

Maatschappelijke organisatie	Behoeft/belang: sport als middel
Onderwijs	Beweegmomenten, dagarrangementen, profilering
Kinderopvang/BSO	Sport BSO, dagarrangementen, profilering
Werkgevers	Bedrijfssport, fitte werknemers, preventie
Zorgverzekeraars	Preventie, vermindering ziektekosten, profilering
Woning-/buurtverenigingen	Leefbaarheid, prettig woonklimaat, profilering

De dynamiek van sport verandert: van sport om te sporten naar sport ter preventie van

- In Oisterwijk is bij de leeftijdsgroep 2 t/m 11 jaar sprake van 10% overgewicht, bij de groep 12 t/m 18 jaar is dit 9%. Van de volwassenen heeft 44% overgewicht waarvan 10% ernstig overgewicht. (*Bron: Brabantse Gezondheidsmonitor 2011*)
- In Oisterwijk voldoet 74% van de leeftijdsgroep 12-18 jaar niet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen, 37% van de volwassenen voldoet niet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. (*Bron: Brabantse Gezondheidsmonitor 2011*)

De structuur van de sportvereniging verandert: van vrijwillig naar meer bedrijfsmatiger

- De meeste Brabantse verenigingen hebben het afgelopen jaar samengewerkt met minimaal één andere organisatie. De meeste genoemde partners zijn: gemeente, andere sportvereniging en school. *(Bron: Brabantse Sportmonitor 2012)*
- Voor 39% van de verenigingen is mogelijke ledenwinst de belangrijkste reden om samen te werken. *(Bron: Brabantse Sportmonitor 2012)*
- Verenigingen maken het meest gebruik van de ondersteuning van de sportbond en de gemeente *(Bron: Brabantse Sportmonitor 2012)*
- Verenigingen ontvangen ondersteuning op verschillende terreinen: sporttechnische cursussen (10%) opstellen van beleidsplannen (9%), financiële administratie (9%), beheer en onderhoud van de accommodatie (9%) en contacten met de gemeente (9%). *(Bron: Brabantse Sportmonitor 2012)*
- Landelijk onderzoek wijst uit dat steeds meer (sport) verenigingen knelpunten ervaren op het gebied van vrijwilligers. Het gaat dan niet alleen om vrijwilligerswerving maar ook om zaken als kwaliteitsniveau en aansprakelijkheid.
- Er is een tendens waarneembaar van schaalvergroting waarbij verenigingen bestuurskrachten bundelen of zelfs uitgroeien tot omni- of multivereniging ⁽¹⁾
- Vanuit landelijke overheid en sportbonden wordt vernieuwing van het sportaanbod bij sportverenigingen gestimuleerd. Zo zijn er sportverenigingen die kinderopvang aanbieden, huiswerkbegeleiding maar ook dagopvang voor ouderen en gehandicapten.
- Er ontstaan landelijk initiatieven om sport en zaken te combineren waarbij kennis vanuit het bedrijfsleven wordt ingezet om verenigingen te professionaliseren.

De gemeente verandert: van traditionele uitvoerder naar faciliterend

- Het kwantitatieve en kwalitatieve aanbod aan sportaccommodaties is hoog in de gemeente Oisterwijk
- Gemeentelijke subsidie is nu gericht op het aantal jeugdleden, vergoeding in huurkosten en vergoeding voor geprivatiseerde sportverenigingen
- De gemeente Oisterwijk geeft in totaal ruim 3 miljoen uit aan sportbudget dit is € 116,- per inwoner en ligt boven het landelijk gemiddelde van € 83,- per inwoner *(Bron: VSG)*
- In het kader van kerntakendiscussies is er een trend waarneembaar waarbij steeds meer gemeenten sportaccommodaties afstoten. Dit kan in de vorm van privatisering, externe verzelfstandiging etc.
- Meervoudig en multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties krijgt steeds meer (bestuurlijke) aandacht. Het economische en maatschappelijk rendementsdenken neemt toe.

1 Een omnivereniging is een vereniging waarin verschillende takken van sport zijn ondergebracht.

3. Onze visie op sport en bewegen

Veel mensen sporten omdat ze het leuk vinden. Het geeft plezier en ontspanning. Anderen sporten omdat ze fit willen zijn en weer anderen doen het voor de sociale contacten en de gezelligheid die het sporten met zich meebrengt. Zo bezien is sport een doel op zichzelf. Al jaren is er echter groeiende aandacht voor de inzet van sport als middel. Sport en bewegen dragen bij aan de preventie van tal ziekten. Een actieve leefstijl geeft meer energie en zelfvertrouwen, wat weer een positieve invloed heeft op de geestelijke gezondheid.

Onze visie op sport en bewegen formuleren wij als volgt:

Sport én bewegen dragen in positieve zin bij aan fysieke en psychische gezondheid, zelfontplooiing, zelfredzaamheid en aan sociale cohesie. Sport en bewegen draagt dus bij aan het goede leven en is daarmee van groot belang voor Oisterwijk. Op het vlak van sport en bewegen zijn er verschillende spelers actief die wij vanuit de kanteling in de juiste positie willen brengen waarbij we zelfwerkzaamheid faciliteren en stimuleren.

Bij de uitwerking van het lokale sport- en beweegbeleid sluiten wij aan bij een aantal algemene kaders:

Visie Oisterwijk 2030

In 2030 onderscheidt de gemeente Oisterwijk zich als Parel in 't groen als resultaat van duurzame investeringen in kwaliteit. De gemeente is krachtig en toekomstgericht en heeft een bovenlokale uitstraling. Om deze krachtige, duurzame en toekomstgerichte Parel in 't groen te zijn en te blijven, wordt samenwerking in de regio vanuit eigen kracht met lokale en regionale partners uitdrukkelijk gestimuleerd. De lokale overheid stelt zich dienend op en faciliteert burgers om maatschappelijke doelen te realiseren.

Ruimte bieden aan de kracht van de samenleving (Oisterwijk aan Z)

Partijen zoeken elkaar op in netwerken en werken daarin samen en verwachten dat de gemeente als partner faciliteert en op basis van gelijkheid bijdraagt aan oplossingen. De gemeenteraad heeft met de Wmo-nota 'Vertrouwen en verbinden' hiervoor de kaders gegeven.

Meer doen met minder

De rijksoverheid trekt zich om allerlei redenen, vooral van financiële aard, terug uit de samenleving. Gemeenten krijgen meer taken die zij met minder geld moeten uitvoeren. Dit betekent dat de gemeente Oisterwijk met minder geld meer moet doen. Dit heeft bij de behandeling van de begroting 2012 tot het raadsbesluit geleid om te bezuinigen op alle vrijwel alle gemeentelijke subsidies (in 2013: 10%, in 2014: 20% en in 2015: 30%).

De netwerkgemeente vraagt om een nieuw samenspel

Met dit nieuw samenspel willen wij vanuit de bestaande maatschappelijke netwerken een krachtige en vitale netwerkgemeente creëren die de ambities van Oisterwijk 2030 waarmaakt. We willen de aanwezigheid van een sterk sociaal netwerk waarin alle inwoners (met of zonder beperking) elkaar actief helpen en ondersteunen. Wij willen dit samen met alle betrokken inwoners, maatschappelijke organisaties, instellingen en bedrijven doen. We zien de verdere ontwikkeling van de netwerkgemeente als een gemeenschappelijke zoektocht die we stap voor stap willen afleggen.

Te besluiten kaders:

1. Wij vinden sport én bewegen bijdragen aan het goede leven en daarom van belang zijn voor Oisterwijk
2. Wij faciliteren en stimuleren zelfwerkzaamheid van spelers in het veld van sport en bewegen zoals inwoners, sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties
3. Wij sluiten aan bij de kaders Visie Oisterwijk 2030, Oisterwijk aan Z, Meer doen met minder en Netwerkgemeente vraagt om nieuw samenspel tussen inwoners, sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en de gemeente

4. Thema's toekomstig sportbeleid

4.1 Sport en bewegen scoort!

Sport en bewegen scoort gaat over de economische, toeristische en promotionele waarde van sport en bewegen. Het sfeerbeeld anno 2030...Oisterwijk Vitaal

Het is 2030...

Oisterwijk is een vitale gemeente waar de inwoners actief en betrokken zijn. Actief met een gezonde leefstijl, sport en bewegen en betrokken bij allerlei maatschappelijke initiatieven. Verbindingen tussen vraag en aanbod komen samen in het virtuele platform Oisterwijk Vitaal. Het is dé ontmoetingsplek van vraag, aanbod, mensen en middelen. Het is een plek voor promotie en kennis- en krachtenbundeling. Inwoners en verenigingen hebben hiervoor in 2014 zelf het initiatief genomen.

Visie

Het sportklimaat moet in onze gemeente zodanig zijn dat inwoners, verenigingen, bedrijven en andere organisaties optimaal kunnen floreren op sportgebied. Sport en bewegen scoort zo op aspecten als sociale participatie, ondernemerschap, gezonde leefstijl etc.

Primair zetten wij hierbij in op breedtesport (II) en de verbindende rol die breedtesport kan hebben.

Onze gemeente kent een aantal succesvolle sportevenementen die een doorontwikkeling kunnen maken door in te zetten op verbreding, verbinding en versterking. Wij vervullen hierbij een stimulerende en faciliterende rol maar laten de uitvoering over aan externe partners.

De totale sport- en beweegmogelijkheden moeten beter worden ontsloten. Ook willen we trotser zijn op onze (top)sportprestaties en hierover communiceren. Door evenementen en meer media-aandacht gebruiken wij de sport in Oisterwijk als uithangbord.

Vanwege het belang hiervan vanuit economisch en toeristisch perspectief vervullen wij hierin een actieve rol door onze eigen communicatie-instrumenten hierop in te zetten.

Te besluiten kaders:

4. Wij zetten primair in op breedtesport
5. Wij stimuleren en faciliteren sportevenementen
6. Wij zetten onze communicatie-instrumenten actiever in voor de promotie van sport en bewegen

II Onder breedtesport wordt verstaan alle recreatieve sportbeoefening in georganiseerd of in ongeorganiseerd verband. Breedtesport is eveneens de competitieve sportbeoefening op lokaal, regionaal of nationaal niveau. Hieronder worden in principe ook de denksporten gerekend. Professionele (betaalde) sportbeoefening en topsport op hoog niveau is in elk geval géén breedtesport.

4.2 Sport en Bewegen verbindt!

Sport en bewegen verbindt gaat over het totale sport- en beweegaanbod, de samenwerking daarbinnen en de rol van sportverenigingen daarin. Het sfeerbeeld anno 2030... vitale sportverenigingen.

Het is 2030.

Het sportlandschap in Oisterwijk ziet er anders uit dan in 2013. Vanzelfsprekende structuren en patronen zijn doorbroken. Sommige sportverenigingen zijn geclusterd tot een omnivereniging. Andere verenigingen vervullen een recreatieve functie of hebben hun aanbod ondergebracht bij een commerciële partij. In alle gevallen is het aanbod geborgd en is er voor iedere organisatievorm plek. Inwoners kunnen hun sport- en beweegwensen uitvoeren waar en wanneer ze willen. Sportverenigingen bieden diverse activiteiten aan maar richten zich in de organisatie op dat waar ze goed in zijn: hun eigen tak van sport. Alle randvoorwaardelijke zaken zijn in gezamenlijkheid geregeld. Het transformatieproces om zover te komen is gestart in 2014. De gemeente heeft hierin de eerste jaren een belangrijke stimulerende en faciliterende rol gespeeld.

Visie

Onze jeugd wordt van jongs af aan vertrouwd gemaakt met sport. Kwaliteit van het bewegingsonderwijs is daarbij een belangrijk uitgangspunt maar is een primaire taak van het onderwijs. Combinatiefunctionarissen schuiven op van vakleerkracht gym naar coach van leerkrachten en verenigingskader en ondersteunen sportverenigingen in de brede zin van het woord.

Met het sport- en beweegbeleid spelen we in op de vergrijzing. Dit betekent dat we sportactiviteiten voor deze doelgroep, verenigingsaanbod op maat, en sportieve en recreatieve bewegingsruimte voor deze doelgroep faciliteren. Hiervoor is samenwerking nodig tussen zorgaanbieders, GGD, verenigingen, commerciële aanbieders en ouderenorganisaties.

Sport en bewegen is toegankelijk voor iedereen en het aanbod is ingebed in de leefomgeving. Sport en bewegen op buurtniveau, tijdens en na schooltijd, bij de zorginstelling en bij de sportvereniging. Op termijn betekent dit ook een verschuiving van de inzet van combinatiefunctionarissen naar andere doelgroepen. Bijzondere aandacht gaat uit naar kwetsbare doelgroepen waarvoor sport en bewegen toegankelijk moet worden gemaakt c.q. blijven.

Het sportaanbod bestaat niet alleen uit sportverenigingen. Er zijn ook andere partijen actief die vanuit een commerciële invalshoek werken maar wel een belangrijke rol spelen in de infrastructuur. Ook zijn er steeds meer mensen die ongeorganiseerd sporten en bewegen. Als gemeente hebben wij hierbij geen rol maar wij stimuleren samenwerking tussen partijen. Tevens streven wij naar een intergemeentelijke samenwerking waarbij we kijken naar regionale sportstimulering, sportaanbod en samenwerking tussen verenigingen.

Sportverenigingen zien we als een belangrijke spil in het sport- en beweegbeleid. In sommige gevallen is krachtenbundeling gewenst en noodzakelijk. Sportverenigingen moeten meer gebruik maken van elkaars kwaliteiten. Oisterwijk moet toegroeien naar een scenario waarbij verenigingen hun kennis delen en meer samenwerken. Wij vinden de garantie van het sportaanbod van groter belang dan het voortbestaan van een individuele vereniging. Sporttakken waarbij sprake is van meer dan drie diverse aanbieders worden op termijn niet meer vanuit de gemeente ondersteund maar worden gestimuleerd om samen te werken. Voor commerciële sportaanbieders (die van gemeentewege niet worden gefaciliteerd) kan gelden dat er meer dan drie aanbieders worden toegelaten.

Op basis van onze visie waarbij we het belang van sport en bewegen onderkennen en tegelijkertijd zelfwerkzaamheid stimuleren, zien wij vitale sportverenigingen als essentieel middel. In het overzicht een beeld van criteria welke van belang zijn voor een vitale vereniging.

Criteria	Specificatie
1. Strategie	• Lange termijn visie (missie/visie) • Beleidsplannen, doelstellingen en speerpunten • Jaarplan • Financieel plan • Transparantie gezonde financiën
2. Kwaliteit en continuïteit	• Jaarlijks positief financieel resultaat • Ruimte voor onverwachte uitgaven • Sportaanbod • Voldoende gecertificeerde trainers • Beschikbaarheid accommodatie • Kwaliteit accommodatie
3. Maatschappelijk actief	• Erkenning maatschappelijke functie • Zichtbare samenwerking met partners
4. Actief vrijwilligersbeleid	• Bewust actief op behoud vrijwilligers • Opleiding en werving • Vrijwilligersplan

Anno 2013 voldoen nog niet alle verenigingen in Oisterwijk aan alle genoemde criteria. Gelet op alle ontwikkelingen is onze belangrijkste inspanning dan ook gericht op het transformeren van onze verenigingen richting **vitale verenigingen**. Dit proces faciliteren wij door:

- uitvoering van vitaliteitscans bij verenigingen;
- organisatie van bijeenkomsten en ondersteuning door de combinatiefunctionaris;
- benutten van voorbeeldverenigingen als ambassadeur;
- gerichte verenigingsondersteuning gericht op ondermeer sporttechnisch aanbod en versterking van de maatschappelijke positie;
- ontsluiting van kennis die aanwezig is bij bedrijfsleven en inwoners.

Te besluiten kaders:

7. Wij richten ons met sportstimulering op jong én oud. De combinatiefunctionarissen verschuiven naar een bredere doelgroep en verbinden de doelgroepen in de samenleving met de sportverenigingen
8. Wij zien ook commerciële partijen als een belangrijke sportaanbieder
9. Wij benutten de kansen van intergemeentelijke samenwerking op het gebied van sport
10. Wij vinden de garantie van het sportaanbod van groter belang dan het voortbestaan van een individuele vereniging. Sporttakken waarbij sprake is van meer dan drie diverse aanbieders worden op termijn niet meer vanuit de gemeente ondersteund maar worden gestimuleerd om samen te werken.
11. Wij faciliteren en stimuleren sportverenigingen om een vitale vereniging te blijven en worden en zetten hiervoor de volgende instrumenten in:
 - vitaliteitsscans
 - organisatie van bijeenkomsten
 - ondersteuning door combinatiefunctionarissen
 - voorbeeldverenigingen als ambassadeur
 - gerichte verenigingsondersteuning
 - ontsluiting van kennis bij bedrijfsleven en inwoners

4.3 Sport en Bewegen beweegt!

Sport en bewegen beweegt gaat over de sport- en beweegvoorzieningen en onze visie daarop. Het gaat hierbij om voorzieningen in de openbare ruimte, gymzalen, sporthallen, zwembaden en buitensportvoorzieningen. Het sfeerbeeld anno 2030... sportieve omgevingen en coöperatie.

Het is 2030.

De traditionele sportparken met hekwerken en gescheiden kantines bestaan niet meer.

Sportcomplex Den Donk is uitgegroeid tot een sportboulevard die toegankelijk is voor alle inwoners. Ook niet-leden kunnen hier terecht en er zijn speciale arrangementen voor kinderen, senioren en het bedrijfsleven.

De omgeving Gemullenhoeken is een sportieve en recreatieve zone en knooppunt voor vele wandel- en fietsroutes. Daarnaast nodigt de openbare ruimte uit tot spelen en bewegen: in het Lindepark, bij de tuin van De Vloet, op het schoolplein en de trapveldjes.

Een coöperatie van verenigingen en andere maatschappelijke partners verzorgt het beheer van de binnen- en buitensportvoorzieningen. Hiermee zijn verenigingen meer ondernemer geworden maar profiteren zij ook direct van de voordelen.

Een professionaliseringslag is hieraan vooraf gegaan.

Visie

Ontgroening, vergrijzing, individualisering en populariteit van sporten in ongeorganiseerd verband zijn sterk van invloed op sportbeoefening en daarmee ook op sportvoorzieningen. Sport en bewegen naar eigen behoefte en dagindeling wint aan populariteit. Wij kiezen voor onderscheid in bereikbare beweegvoorzieningen (decentraal) en sportspecifieke voorzieningen (centraal). Sport- en spelvoorzieningen in de directe leefomgeving en veilige ruiter,- en fiets- en wandelroutes faciliteren wij.

Het maatschappelijk rendement van (gemeentelijke) voorzieningen is belangrijk. Bestaande ruimtes worden door meerdere doelgroepen gebruikt zoals schoolpleinen voor buurtsport, nordic walking op het voetbalveld en bridges in de kantine van de tennisclub. Hiervoor stimuleren wij samenwerking tussen partijen op het gebied van buurt, sport, onderwijs, gezondheid en welzijn.

De levensvatbaarheid van onze verenigingen hangt samen met het noodzakelijke voorzieningenniveau. Wij conformeren ons aan landelijke normen en toetsingscriteria die worden gehanteerd door bonden in het bepalen van het voorzieningenaanbod maar ook in het bepalen van de vitaliteit van een vereniging. Het bestaansrecht van sportvoorzieningen koppelen wij aan het maatschappelijk gebruik ervan.

Wij vinden op lange termijn een differentiatie in de buitensportcomplexen gewenst. Hierbij zien wij Sportpark Den Donk als dé centrale sportboulevard waar samenwerking, clustering, concentratie en duurzaam gebruik centraal staat. De sportlocatie Gemullenhoeken vormen we op termijn om naar een sportieve en recreatieve zone waar in onze visie vooral ongeorganiseerd sport- en beweegaanbod een plek heeft: wandelen, fietsen, trimmen en zwemmen. Dit betekent dat uitbreiding van sportverenigingen waaraan een intensivering danwel uitbreiding van speelcapaciteit is gekoppeld op die locatie niet gewenst is. Voor de leefbaarheid en identiteit zijn de sportvoorzieningen in Moergestel belangrijk. Deze bedienen vooral een lokale behoefte.

Investerings in kwaliteitsverbetering (plus ten opzichte van basisnorm) zijn alleen aan de orde als aan alle onderstaande criteria wordt voldaan:

- de voorziening voorziet in een grote maatschappelijke behoefte;
- er zijn binnen acceptabele afstand geen andere mogelijkheden om de sport te beoefenen;
- de voorziening multifunctioneel kan worden gebruikt;
- de voorziening een oplossing biedt qua ruimtegebruik;
- de gebruiker zelf tenminste 50% investeert;
- de gebruiker hoog scoort op alle onderdelen van de vitaliteitscan;
- de gebruiker kan aantonen ook de exploitatie op lange termijn te kunnen garanderen.

Voor onze gymzalen en sporthallen willen wij het huidige voorzieningenniveau handhaven. Vanuit onze plicht om bewegingsonderwijs te faciliteren en vanwege de omvang van het overige sportgebruik is het huidige voorzieningenniveau minimaal noodzakelijk tot 2025. Als een natuurlijk moment ontstaat voor heroverweging speelt de mate van gebruik een rol bij het investeringsvraagstuk. Bij nieuwe investeringen kiezen wij voor voorzieningen die multifunctioneel te gebruiken zijn en meerdere zaaldelen hebben.

Voor wat betreft de overdekte zwemvoorziening in onze gemeente vinden wij het belangrijk om de zwemfuncties instructiezwemmen en doelgroepzwemmen in onze gemeente te hebben. De andere zwemfuncties, te weten recreatief zwemmen en zwemmen voor verenigingen, worden dan in de regio opgevuld. Voor het realiseren van een vorm van instructiezwemmen en doelgroepzwemmen binnen de gemeentegrenzen, kijken we uitdrukkelijk naar de rol die marktpartijen kunnen spelen.

Vanuit onze algemene visie op de kanteling, meer zelfwerkzaamheid van burgers en stimuleren van ondernemerschap streven wij naar een beheersvorm van sportaccommodaties waarbij sportverenigingen en andere (maatschappelijke) partners zich bundelen in een coöperatie. Deze coöperatie of ander samenwerkingsverband zien wij primair als beheerorganisatie maar kan op termijn ook een bredere functie vervullen binnen het lokale sport- en bewegbeleid.

Te besluiten kaders:

12. Wij maken onderscheid in bereikbare beweegvoorzieningen (decentraal) en sportspecifieke voorzieningen (centraal) met de volgende profielen:
 - Sportcomplex Den Donk als centrale sportboulevard;
 - Sportlocatie Gemullehoeken is een sportieve en recreatieve zone met op termijn vooral plek voor ongeorganiseerd aanbod; uitbreiding en intensivering van de georganiseerde sport in relatie met het sportieve en recreatieve aanbod en is hieraan ondergeschikt.
 - Sportvoorzieningen in Moergestel bedienen de lokale behoefte.
13. Wij faciliteren sport- en spelvoorzieningen in de directe leefomgeving en veilige ruit-, en fiets- en wandelroutes.
14. Wij stimuleren multifunctioneel gebruik van voorzieningen
15. Wij conformeren ons aan landelijke normen en toetsingscriteria die bonden hanteren in het bepalen van het voorzieningenaanbod en toetsing van vitaliteit verenigingen.
16. Wij koppelen het bestaansrecht van sportaccommodaties aan het gebruik ervan
17. Wij investeren alleen in kwaliteitsverbetering als aan alle onderstaande criteria wordt voldaan:
 - de voorziening voorziet in een grote maatschappelijke behoefte;
 - er zijn binnen acceptabele afstand geen andere mogelijkheden om de sport te beoefenen;
 - de voorziening multifunctioneel kan worden gebruikt;
 - de voorziening een oplossing biedt qua ruimtegebruik;
 - de gebruiker zelf tenminste 50% investeert;
 - de gebruiker hoog scoort op alle onderdelen van de vitaliteitscan;
 - de gebruiker kan aantonen ook de exploitatie op lange termijn te kunnen garanderen.
18. Wij handhaven het huidige voorzieningenniveau op het gebied van binnensport
19. Wij vinden de mogelijkheid tot beoefening van instructiezwemmen en doelgroepzwemmen belangrijk
20. Wij leggen meer verantwoordelijkheid voor het in stand houden van sportaccommodaties bij de gebruikers (sportverenigingen) zelf en zorgen voor een stimulans

5. Instrumentarium en uitvoering

Onderstaand overzicht geeft een beeld van gemeentelijk instrumentarium dat kan worden ingezet om de visie en het beleid richting 2030 te realiseren. Hierbij is de huidige situatie afgezet tegen de toekomstige situatie op basis van de kaders in deze nota. In het uitvoeringsprogramma wordt dit instrumentarium concreter uitgewerkt. Voor een specificatie van de sportbudgetten wordt verwezen naar bijlage 1 van het bijlagenboek.

	Huidige situatie	Toekomstige verschuiving
Combinatiefuncties	4-12 jaar Accent gymonderwijs	Verschuiving naar senioren, de buurt en sportverenigingen
Meer Bewegen voor Ouderen	Gemeente als organisator	Burgerinitiatief faciliteren
Aangepast sporten	Regionale aanpak	Regionale aanpak maar verbreed naar meer doelgroepen
Regeling maatschappelijke participatie	Brede inzet, geen zicht op effecten	Meer promotie en effectmeting
Sportawards	Gemeente als organisator	Burgerinitiatief faciliteren
Sport4Kids	Gemeente als organisator	Burgerinitiatief faciliteren Verruiming naar sport4all
Promotie	Geen actieve rol vanuit gemeente	Actieve rol door gemeente vanuit economisch en toeristisch belang
Verenigingsondersteuning	Geen aanpak	Aanpak gericht op vitaliteit van verenigingen gefinancierd uit subsidies
Beheer en exploitatie	Binnen- en buiten sportvoorzieningen door gemeente	Burgerinitiatief faciliteren op korte termijn investering op lange termijn besparing
Subsidies	Subsidie voor geprivatiseerde buitensportaccommodaties, jeugdleden en exploitatiesubsidie	Van subsidiëren naar faciliteren
Klankbordgroep of ander platform	Geen aanpak	Initiatief faciliteren
Evaluatie en monitoring	Geen goede nulmeting en managementinformatie	Nulmeting en effectrapportages

Te besluiten kaders:

21. Wij handhaven het totale sportbudget op basis van de begroting 2013
22. Wij verschuiven de ambtelijke inzet en andere middelen op basis van de beschreven kaders